

Lászlóffy Csaba

Szabó Lőrinc ki-bejáró lelke 1956-ban

Megrónak jóllehet bokámig ér e
tücsökmuzsikás világ ha iszom
nem csak az ávós vágóhidak vére
(talpam alatt egyetemes iszony)

a terhek ó! kishitűség vagy kétely
kioltaná lélegzetvételem –
az omlásnak induló menedékhely
nem mondhatja többé: maradj velem

láttad-e őket disszidálni: ónos
tudattalanba *ki* s lebukni készen?
(a zúzott rész vagy – öntudatos kóros
ellenségévé zülleszt az egész *benn*)

2006

Elégia az öregkori szépségről

*„a máglyára csipke hamuhodik”
Szabó Lőrinc*

Az öregkori szépség titka, túl
a személyiségzavaron, ideg-
pályák kisülése, böjtös, hideg
üresség ellenére, pazarul
kiötölt lehetőség: irgalom,
melyet az idő még ránk pazarol;
a csodatevő ösztön valahol
át-átpillant a „Kínai Falon”.

Keres a szív, keres a száj, a szem:
az arcot összetartó bőr s a ránc
mennyi terhet bír meg? Kihűlt zománc
a hajdinárom-szépség; nem hiszem,
hogy létezik csalatkozás nagyobb
és kísértetiesebb fájdalom,
mint kiélvezni (a halálodon

innen) földi Purgatóriumod.

Sav és méreg, minden utálatot
kiérdemlő, alázatos világ.
Mikor fűjják már meg a harsonát?
Bűneimért lakolni akarok!
(Azért a csábítás esélye még
nagyobb, mint a magány s az unalom.)
Kiszáradt szájpadráccsal, lankadón,
apókaurak és hölgynénikék,
elvadult, kárhozatos utakon,
de tele hiszékenységgel az ég. –
S ha elfogyott a hűség-tartalék,
képzeletben: legendaroncsokon.

2003. május 1.

Az érzékenység ára*

(Szabó Lőrinc-szonett)

Ha visszavárna az az ősvadon! –
Feléd kacsintok most, midőn fagyom,
fekélyes földi léten túl nagyon
gyötröm magam. Végül mégsem hagyom
vak véletlenre sorsom – még ha ott
látható is képmásad: a fagyott
bazalt *száj*. S példád.

„Okozat vagyok!”

– kiálthatnám én is a titkos ok
színe előtt. A kiszolgáltatott
sohase győzhet. Fölöttünk ragyog
az „élettani végzet”. Kit vakol
tartós bálvánnyá ostobán a kor(?),
s ki szóratik szét szélben, mint a por-
hó(?) – bár mindkettő halállal lakol.

2004. január 10.

* „Mit becsülök legjobban magamban?”

– Az érzékenységet.

Mit gyűlölök legjobban magamban?”

– Ugyanazt.” (Sz. L.)

A Teremtő kísértései

„Isten jött s eltűnt”

(Sz.L.: Tücsökzene)

Csak emberagyú állatöszön
ítél és elemez örökkön
bár az Istenre kacsint olykor
félelmében ki a halottól
retteg (jövendő önmagától) –
hét nap teremtés! jött magától
pusztításra már többet költött
Ő állítja hogy nincsen ördög
tenyerében te vagy a vérrög
Ő kísért meg ha nyelv és köldök
ingerei *más* hitre térnek
mint amitől tisztul a lélek
(elég hozzá egy zsoltárének)
örök ígéret – kurta élet.

2003. november 3.

Obsitra váró Trisztán

„mit tudod te, hogy nekem mi miért kell?”

(Sz. L.)

Fejembe szállt az éjszaka. A semmi
zsigereimben terjed, bizsereg,
ami után nem érdemes üzenni:
a perc, mely pőrén perceg (nem veled).
Csak kortyolok, botolván ebbe-abba,
botor tárgyaim gerjesztnek haragra.

Van-e hazugabb, mint az elhányt holmi,
kiben a test hiányát bámulod?
Van-e kiért loholni és lakolni?
Van-e valaki, el-nem-árulód? –

Ha foglya volnék bár az éjszakának,
s értelmemnek nem lenne több kijárat!

Ám így, szétroncsolástól tartva bár,
mint aki nap mint nap megütközött,
már nem érzékelem, hol a határ
az eksztázis s az unalom között;
mígnem a halál tiszteletre méltóbb
társam lesz, mint akiért az egész volt.

2003. január 19.

Rekonstruálhatatlan képességeink

*„állat voltam az állatok
s gyökér a gyökerek között”
(Szabó Lőrinc)*

Bágyadt, szendergő lampionfejek.
Valahol messze alvadtvér-sötétség,
hidat bombáznak; hirtelen elforduló
s kecskebugázó búzatáblák:
repülőgépet térítenek el kétszáz-
valahány utasával; rég felszántották a
hősök temetőjét, mint péppé ázott
újság szétmállik a múlt. Talán az agy
puha anyagában keresendő az ok?

Amiképpen a jelen, mintha
fogalma sem volna mindezekről,
ki nem állhatja s nem is érti a
múltat, mert nem akarja érteni
(„le vagytok sajnálva!”), még annál is
elviselhetlenebb *faszinger* elődök!),
vagy érti (?), csak hát úgyis mindegy
– életünk elgyökértelenedvén, mint holmi
dísznövény virít még, áttünedezve
az osztályon felüli szállodák
golyóálló vastag üvegfalán.

2003. január 17.

Lőrinc-papa már

*„Mert azt vesztettem, a csöndet, a belső
szabad időt...” (Sz. L.)*

Ukrán martalócok. Lóci öregesen
hajtja le fejét, rejtené dagadt arcát.
A kábítószerek lajstromát hiába is
keresnéd, ügyefogyott gyerek,
Lőrinc-papa már nem ügyeletes.
A gladiátorok kora után a girlandok
kora is leáldozóban. Vagy csak ál-
tünet mindez? Hátad mögött a rezes-
képű zenekar, előtted a lehetetlent
játszó élet. Ziháló madárijesztő. Hazug
mágus. Maga alá csináló haramia.

2002. június 26.

Két változat, Szabó Lőrinc-sorra

1. (*„Mert sehol se vagy”*)

Ragyás múlt, szánni való. Ki vagyok?
Állomás-éjben felejtett utas,
akit emlékpoggyásza elhagyott,
s te benne (vagy inkább kívül)? – mutass
magányos törzset –: robogó vonatból
lehántott kérgem, odvas belsejem
nem oly riasztó, mint öldöklő vad kor
barbár hősének (ő is egy velem?),

ha hazatért, és minden idegen.
Halálnál ami érthetlenebb:
nem találja az érzelmet s tüzet.
Társtalan utam, törött idegem –
hol keressem az idézeteket?
(A ház nélküled mint kihűlt verem.)

2. („*Láttam a komédiát*”)

Tiltás, cinizmus, bárha nem hatalmi
szó s szándék, de valóság! – valami
istentelen erő, bosszú, a talmi
boldogságot halállal sújtani
akaró vakütés, hogy szégyened
elviselni ne bírd (ő megalázhatsz,
te nyíltan érte vállalt végzeted
is ótvarként viseld) – éljen a látszat!
Hány tanút sorakoztat fel a vád:
lám, hiúságot sértő gondolat
villáma cikázott agyadon át!
(Csak féreg foga rág, vagy a magad
ellen fordított világ, mely megint
örök komplexusok körül kering?)

2007. augusztus 19.

Ezek már ars poetica-/át/értelmezések (*Az érzékenység ára, Obsitra várú Tristan*), vagy a
Lóci nemzedékét is elnyelő, elidegenítő terror- és áldemokrácia – új barbárság kora (*Lőrinc-papa*).

Megj. A korábbiakat, többek közt két szonettet: a *Szabolőrincés április-t*
(a *Tudnak-e a jász lovasok nevetni?* c. kötetemből, 2002) néhány éve kézbe
kaptad volt a Petőfi Múzeumban (Kelevéz Ágnes!)